

Elintarviketeollisuuden tuotanto on heilahdellut viime kuukausina. Myynnin lasku kotimaan markkinoilla näyttää olevan tasaantumassa heikkojen sääolojen sääyttämästä kesästä. Heikentyneen viennin näkymissä pilkottaa hiukan valoa.

Alan investoinnit ovat viime vuosina olleet suuria ja investointiaste on korkeampi kuin teollisuudessa keskimäärin. Heikosta suhdannekehityksestä ja kannattavuuden laskusta huolimatta henkilöstön määrä on pysynyt korkealla.

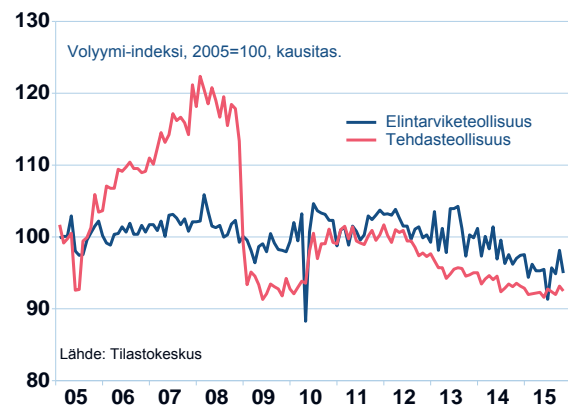
TUOTANTO NOUSUSSA

Elintarviketeollisuuden suhdannenäkymät ovat edelleen vai-
sut, mutta tuotannon tai henkilöstön ei odoteta enää vähen-
tyvän. Vallitseva suhdannetilanne ja tilauskanta ovat edel-
leen keskimääräistä heikompia.

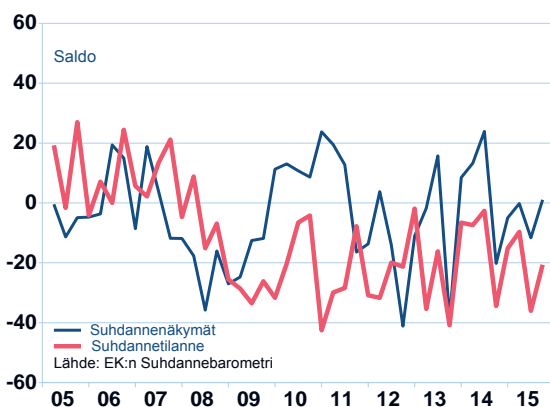
Elintarviketeollisuuden tuotanto nousi loppukesästä mutta
laski jälleen lokakuussa. Laskua oli alatoimialoista selvim-
min rasvojen valmistuksessa. Muilla aloilla tuotanto pysyi
jotakuinkin syyskuun tasolla.

Elintarviketuotannon liikevaihdossa oli pientä nousua. Vien-
tiliikevaihto ei ole lisääntynyt, vaan se on jäänyt Venäjän
tuontipakotteiden vuoksi hyvin alhaiselle tasolle.

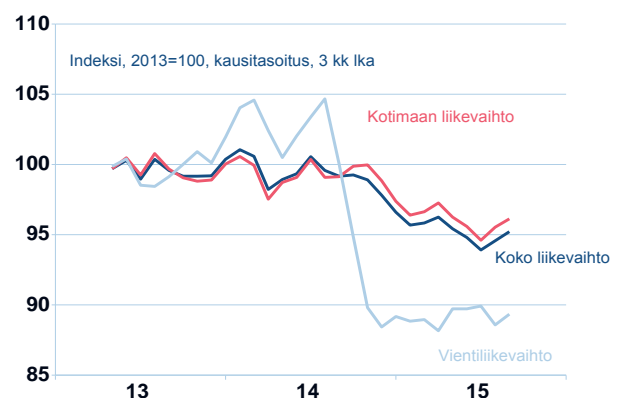
Elintarviketeollisuuden tuotanto

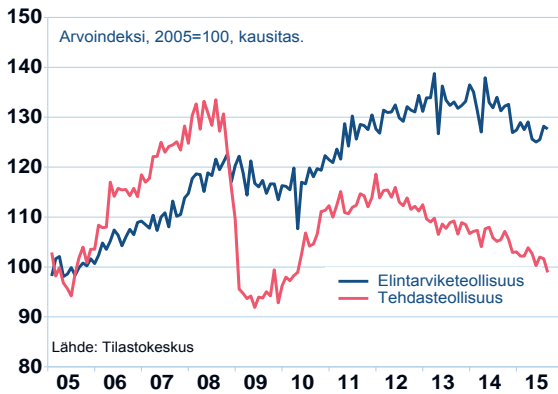
Elintarviketeollisuuden suhdanteet

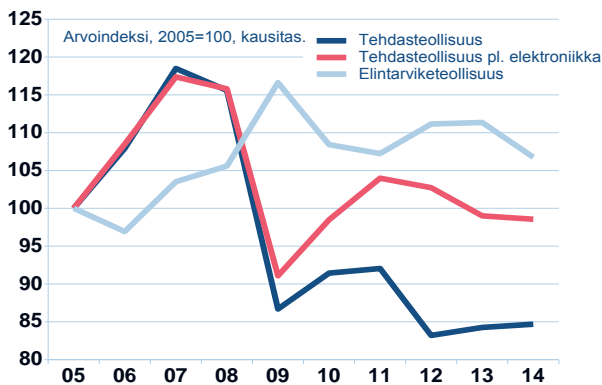
Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitys

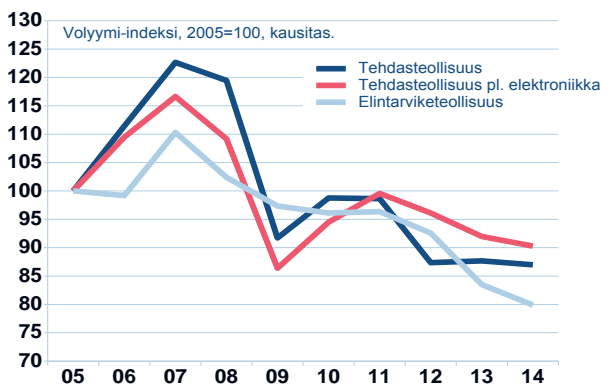
Teollisuuden liikevaihdon kehitys

Teollisuuden jalostusarvon kehitys

Teollisuuden jalostusarvon volyymin kehitys

Jalostusarvo saadaan kun yrityksen liikevaihdosta vähennetään tuotannossa käytetyt väli tuotteet (tavaroiden ja palveluiden ostot). Yrityksen synnyttämä arvonlisäys koostuu pääasiassa työvoimakustannuksista, ylijäämästä ja poistoista. Tilinpäätöksessä sen voi muodostaa laskemalla yhteen käyttökatteen, henkilöstökulut ja maksetut vuokrat.

LIKEVAIHTO LASKENUT VAIN VÄHÄN

Liikevaihdolla mitattuna elintarvikealan kehitys on ollut parempaa kuin teollisuudessa keskimäärin. Kriisivuotta 2009 lukuun ottamatta alan myynti kasvoi, kunnes Venäjän viennin tipakotteet vetivät sen laskuun syksyllä 2014. Nykyinenkin elintarviketeollisuuden liikevaihto ylittää vielä takavuosien tason, mutta koko teollisuuden liikevaihto ei ole kaukana finanssikriisin pahimmasta kuopasta.

JALOSTUSARVOKIN EDELLEEN KORKEA

Myös elintarviketeollisuuden käypähintainen jalostusarvo on kehittynyt keskimääräistä paremmin. Teollisuuden yleinen jalostusarvo on vähentynyt liikevaihtoaikin nopeammin. Arvonlisäyksen luvut ovat vuodelta 2014, joten niissä ei vielä näy tämän vuoden tilannetta.

Elintarviketeollisuuden jalostusarvo on kehittynyt kohtalaisesti, mutta viime vuosi oli taas huonompi heikon vientikehityksen ja kotimarkkinoiden kovan kilpailun vuoksi. Kannattavuus heikentyi erityisesti vuonna 2014.

Jalostusarvon ja liikevaihdon kehityseroissa kuvastuu oman tuotannon suhteellinen supistuminen ja elintarviketeollisuuden lisääntynyt väli tuotteiden käyttö. Siitä huolimatta alan työllisten määrä on viime vuosina vastoin yleistä suuntausta jopa kasvanut.

Elintarviketeollisuuden investoinnit ovat lisääntyneet. Investointiaste kohosi elintarviketeollisuudessa yli 21 %:n, mikä ylitti teollisuuden keskiarvon ja useimpien toimialojen tason vuonna 2014. Investoinnit lisääntyivät viime vuonna noin viidenneksen, kuten EK:n investointitiedustelu ennako. Ennusteen mukaan ne lisääntyvät 14 % vuonna 2015.

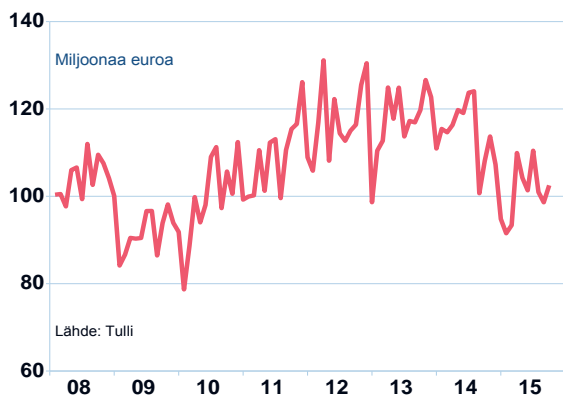
VOLYYMI KUITENKIN HEIKENTYNYT

Elintarviketeollisuuden jalostusarvon volyyymi on vähentynyt viidenneksen vuodesta 2005 ja jää yllättäen tehdasteollisuutta heikommaksi. Perinteisempään tehdasteollisuuteen verrattaessa ero suurenee edelleen.

Työllisten määrän lisäys on alentanut muutenkin heikentynyttä tuottavuutta. Tehdyt investoinnit ja rakenteiden muutokset kuormittavat yrityksiä samaan aikaan kun heikot suhdanteet ja kova kilpailu alentavat menekkiä. Hyödyt nähdään vasta vähitellen kun suhdanteet paranevat ja tuotantomäärät kääntyvät kasvuun.

Kariutunut yhteiskuntasopimus olisi vakauttanut Suomen taloutta, jonka kehitys määrää pitkälle myös kotimaan markkinoista riippuvaisen elintarviketeollisuuden tulevaisuuden.

Elintarvikkeiden vienti

ELINTARVIKEVIENTI KÄÄNTYMÄSSÄ KASVUUN?

Elintarvikealan vienti on Venäjän tuontikieltojen asettamassa uomassaan alhaisella tasolla. Alan vienti Venäjälle tai alan vienti kaikkiaan ei ole enää vähentynyt lisää ja se saattaa olla käännyssä parempaan suuntaan. Syyskuun lukemat eivät kuitenkaan olleet erityisen hyvät.

Tärkein elintarvikeviennin kohdema on nykyisin Ruotsi neljänneksen osuudellaan. Vienti Ruotsiin on pysytellyt hiukan viimevuotista tasoa alempana. Venäjällä oli noin 30 %:n osuus elintarvikkeiden ja juomien viennistä, mistä se supistui alimmillaan noin 6 %:n tasolle. Tammi-syyskuussa 2015 osuus oli 9 %. Viroon ja Kiinaan viedään myös paljon elintarvikkeita. EU-maiden merkitys alan viennissä on kasvanut, yhteisön osuus on nykyisellään 65 %.

Kun Venäjän vienti jätetään pois tarkastelusta, elintarvikkeiden vienti on vetänyt paremmin kuin Suomen vienti yleensä. Tammi-syyskuun kasvu edellisvuodesta oli yli 9 %, vaikka kesän jälkeen kasvu on hidastunut.

EU:SSA SUHDANNETILANNE PARANTUNUT

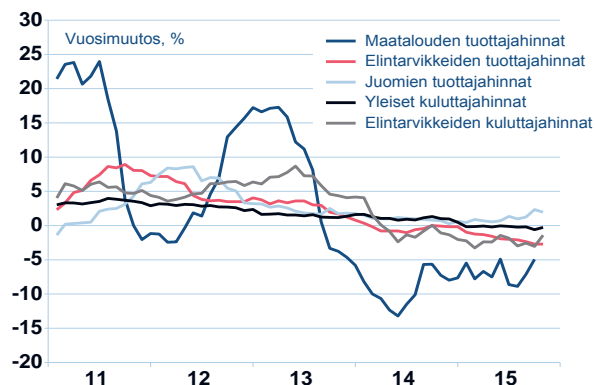
Euroopassa elintarviketeollisuuden tuotannolla on ollut nouseva kehityssuunta vuoden 2013 alusta lähtien, päinvastoin kuin Suomessa. Kuluvan vuoden aikana vaihtelu on ollut melko voimakasta. Syyskuussa kasvu jäi alle prosenttiin edellisvuodesta.

EU:n luottamusindikaattori vahvistui marraskuussa niin koko teollisuudessa kuin elintarviketeollisuudessaakin. Tuotannon kasvu on hiukan hiipunut viime kuukausina, mutta tuotantoodotukset pysyivät edelleen korkealla tasolla ja myyntihintoihinkin odotetaan nousua. Tilauskanta on kohentunut keskimääräistä korkeammalle tasolle.

Lisätiedot:

Johtaja Heli Tammivuori
heli.tammivuori@etl.fi
Puhelin 040 557 5667

Elintarviketeollisuuden tuottajahintojen kehitys

ELINTARVIKEHINNAT EDELLEEN LASKUSSA

Elintarvikkeiden ja maatalouden tuottajahinnat ovat kehittyneet kuluttajahintoja heikommin. Juomien tuottajahinnat ovat kohonneet hiukan oluen ja virvoitusjuomien hintojen nousun myötä. Tuottajahinnat alenivat elintarvikkeilla edellisvuoden lokakuusta 2,7 %, mutta juomilla ne kohosivat 2 %. Maatalouden tuottajahinnat ovat laskeneet eniten, mutta tilanne on viime kuukausina lievittynyt. Kansainväliset elintarvikea-aineiden eurohinnat käännyivät kuluvan vuoden alussa jo nousuun, mutta vuoden loppupuolella ne jälleen laskivat. USD-pohjaiset elintarvikehintaindeksit ovat euron heikentymisen vuoksi laskeneet koko ajan.

TIETOA ALASTA

Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuuden ala. Alan tuotannon bruttoarvo on [13,2 mrd. euroa](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä työllistäjä. Alan palveluksessa on [33 000 henkeä](#) yhteensä 2000 toimipaikassa. Yrityksistä 65 % työllistää korkeintaan viisi henkeä.

Elintarviketeollisuus nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on [82 %](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä viejä. Vuonna 2013 ruokia ja juomia vietiin [1,6 mrd. eurolla](#) ja tuotiin 4,3 mrd. eurolla.

Ruuan osuus kulutusmenoista on [12 %](#), mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871
etl@etl.fi • www.etl.fi • Twitter: @ETL_fi